

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет Педагогічний
Кафедра педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕДАГОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ЯКОСТІ ОСВІТИ

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Освітня програма «Освітні, педагогічні науки»
Спеціальність «011 Освітні, педагогічні науки»

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

**Затверджено на засіданні кафедри
протокол № 1 від 27 серпня 2024р.**

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методологічні засади педагогічних досліджень і якості освіти
Викладач (-і)	Стражнікова Інна Василівна
Контактний телефон викладача	066 859 09 09
Е-mail викладача	inna.strazhnikova@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	змішана форма (за бажанням здобувачів: офлайн – вівторок – 16.00, онлайн - https://meet109.webex.com/meet/pr1886313480)
2. Анотація до навчальної дисципліни	
Дисципліна забезпечує набуття здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти знань у галузі педагогіки та педагогічних досліджень, їх підготовку до науково-професійної та самостійної діяльності, ознайомлення зі структурою й основними показниками сформованості дослідницької діяльності, отримання знань, умінь та навичок в організації та проведенні досліджень, формування зрілої та творчої особистості.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є: висвітлення теоретичних основ і питань технології науково-дослідної діяльності, теоретичного та практичного підґрунтя для формування фахових знань і вмінь майбутнього дослідника в умовах закладу вищої освіти з дотриманням академічної доброчесності.</p> <p><u>Основними цілями</u> вивчення дисципліни є: ознайомлення магістрантів з основами науки, зі шляхами розвитку педагогічних досліджень; організація навчальної та дослідницької діяльності, застосовуючи сучасні технології, методи, форми, засоби; ознайомлення зі змістом педагогічних досліджень, їх оформленням відповідно до чинних вимог; розкриття структури педагогічних досліджень, раціонального проведення й оформлення їх експериментальної частини.</p>	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати проблеми, задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері освітніх, педагогічних</p>	

наук.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 9. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 10. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність проєктувати і досліджувати освітні системи.

СК 2. Здатність застосовувати та розробляти нові підходи до вирішення задач дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері освіти й педагогіки.

СК 4. Здатність здійснювати експертизу та надавати консультації з питань освітньої політики та інновацій в освіті.

СК 6. Здатність управляти стратегічним розвитком команди в педагогічній, науково-педагогічній та науковій діяльності.

СК 8. Здатність інтегрувати знання у сфері освіти/педагогіки та розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних та міждисциплінарних контекстах.

СК 9. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.

Програмні результати:

РН 1. Знати на рівні новітніх досягнень концепції розвитку освіти і педагогіки, методологію відповідних досліджень.

РН 4. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення результатів освітньої, професійної діяльності, презентації наукових досліджень та інноваційних проєктів.

РН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

РН 8. Розробляти і викладати освітні курси в закладах вищої освіти, використовуючи методики, інструменти і технології, необхідні для досягнення поставлених цілей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття		Загальна кількість годин		
лекції		12		
практичні		18		
самостійна робота		60		
Ознаки навчальної дисципліни				
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий	
2	Освітні, педагогічні науки	1	Нормативний	
Тематика навчальної дисципліни				
Тема		кількість год.		
		лекції	практичні заняття	сам. роб.
Тема 1. Наукові дослідження та їх розвиток у сучасній педагогічній науці. Загальні відомості про суть та методи наукового пізнання, його об'єкт та предмет. Сутність поняття «методологія» як вчення про науковий метод пізнання, систему методів. Функції та рівні методології науки.		2	2	10
Тема 2. Види наукових робіт. Науково-дослідна робота студентської молоді. Вимоги до написання тез доповіді, наукової статті та дипломної роботи.		2	2	10
Тема 3. Організація науково-дослідної роботи в класичному університеті. Проблеми науково-дослідної роботи в класичному університеті як складової підготовки майбутнього фахівця. Науково-		2	4	10

дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти у ЗВО та основні напрями їх активізації. Особливості організації НДР в університеті.			
Тема 4. Основні методи наукового дослідження. Загальнонаукові методи. Емпіричний та теоретичний метод дослідження. Формалізовані методи. Теоретичні основи експерименту як емпіричного методу дослідження.	2	4	10
Тема 5. Методологічні засади досліджень якості освіти. Основні підходи до визначення поняття «якість освіти». Вихідні методологічні положення. Методологічні підходи в наукових дослідженнях щодо якості освіти. Історіографія динаміки закономірностей і принципів управління розвитком вищої освіти в дослідженнях науковців.	2	2	10
Тема 6. Соціологічно-аналітичний аспект вивчення якості освіти. Методичне забезпечення запровадження внутрішньої системи оцінки якості освіти в діяльності закладу. Організація внутрішнього забезпечення якості освіти в університеті: європейський досвід. Забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками та здобувачами вищої освіти.	2	4	10
ЗАГАЛОМ	12	18	60
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	100 балів
Вимоги до письмових робіт	Тестові завдання – виконуються у терміни зазначені в системі дистанційного навчання у відповідному до ОК наповненні (https://d-learn.pnu.edu.ua/). Індивідуальні завдання – в презентаційному або проєктному варіанті (термін визначається індивідуально зі здобувачем). Самостійні письмові роботи – оформлення за вибором здобувача вищої освіти (традиційно письмово, у вигляді реферату, творчої роботи, презентаційний матеріал). Всі види письмових робіт оцінюються, враховуючи повноту, правильність, креативність, дотримуючись нормативних документів, що відповідають ОК.
Практичні заняття	Оцінюються по п'ятнадцятибальній системі (усна відповідь, представлення презентаційного матеріалу, доповнення). Здобувач освіти може отримати додаткові бали згідно « https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf »
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання усіх запланованих програмою дисципліни форм навчальної роботи, які підлягають контрольному оцінюванню. Мінімальна кількість балів для допуску до екзамену – 25 балів
Підсумковий контроль	Форма контролю – екзамен. Форма здачі – комбінована (усно, доповнюючи відповіді до питань в білеті, який складається з 3 (трьох) питань, кожне з яких оцінюється у 16,5 балів, враховується повнота і правильність відповіді; тестові завдання – питання за всім курсом вивчення в системі дистанційного навчання у відповідному до ОК наповненні (https://d-learn.pnu.edu.ua/)..
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> концептуально конкретне й емпірично верифіковане висвітлення питань.</p> <p><u>Академічна доброчесність:</u> Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p> <p><u>Відвідування занять:</u> Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідують лекції</p>	

і практичні заняття курсу. Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до [Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника \(введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019 р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021 р.\)](#) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf

Неформальна освіта: Неформальна освіта зараховується згідно [Положення про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника \(введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019 р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021 р.\)](#) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

8. Рекомендована література

1. Бегун-Трачук Л.О. Дослідження професійного та емоційного вигорання у психолого-педагогічній теорії та практиці. Музичне мистецтво в освіті логічному дискурсі. 2020. № 5. С. 128-133. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/maed_2020_5_20
2. Боднар Д. Історико-педагогічні дослідження О.Мазуркевичем педагогічних поглядів передових діячів освіти, науки і культури дорядянської доби в контексті розвитку педагогічної науки. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2018. Вип. 24(1) С. 29-37. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2018_24\(1\)_6](http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppo_2018_24(1)_6)
3. Воробйова О. Ретроспектива дослідження проблеми формування інформаційно-аналітичної компетентності у сучасній педагогічній науці. *Педагогічні науки*. 2018. Вип. 71. С. 178-181. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pena_2018_71_32
4. Грибко О.В. Основні підходи до визначення поняття «якість освіти». *Актуальні проблеми державного управління*. 2018. № 2. С. 135-141. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2018_2_22
5. Денисова А.В. Організаційно-педагогічні умови моніторингу якості підвищення кваліфікації фахівців у галузі професійної освіти: *автореф...д.філософії*: 011 0 ОПН, ДЗВО «Університет менеджменту освіти». 2022. 20 с. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/aref/0822U100683>
6. Завгородня Т.К., Стражнікова І.В. Методологічні засади педагогічних досліджень: *навчально-методичний посібник*. Івано-Франківськ, 2021. 120 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/12015>
7. Кірдан О. Педагогічні ідеї Миколи Леонтовича: джерельна база дослідження. *Проблеми підготовки сучасного вчителя*. 2022. Вип. 1. С. 75-81. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppsv_2022_1_11
8. Крупенина Н.А. Педагогічні дослідження толерантності. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип.9(1). С. 35-37. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2019_9\(1\)_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/innped_2019_9(1)_9)
9. Лучанінова П. Фундаментальні та прикладні педагогічні дослідження в умовах вітчизняного ринку та європейських викликів. *Фізико-математична освіта*. 2019. Вип. 4. С 86-92. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/fmo_2019_4_16

10. Мацук Л. Психолого-педагогічні дослідження актуальних проблем впровадження дошкільної інклюзивної освіти в Україні. *Молодь і ривок*. 2020. № 2. С. 99-106. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mir_2020_2_19
11. Методологія та організація наукових досліджень: *навчально-методичний посібник* / Укл.: О. В. Плахотнік, доктор педагогічних наук, професор; І. В. Стражнікова, доктор педагогічних наук, професор. Івано-Франківськ, 2020. 60 с. URL: <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/17319>
12. Окса М. Вплив управління навчальним закладом на якість освіти. *Науковий вісник Мелітопольського держ.пед.ун-ту. Серія: Педагогіка*. 2018. № 1. С. 52-56. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2018_1_9
13. Прокопенко Ф. Сучасні дослідження проблеми професійної підготовки майбутніх вихователів у педагогічній теорії та практиці. *Педагогіка та психологія*. 2019. Вип. 61. С. 146-164. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znpkhnpu_ped_2019_61_19
14. Роговенко М.М. Педагогічні дослідження в діяльності науково-педагогічного працівника: актуальні питання теорії та практики. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2021. № 1. С. 37-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fmpp_2021_1_6
15. Сич О. Відповідальність держави за якість вищої освіти в умовах її реформування: основні засади. *Університети і лідерство*. 2018. № 1. С. 48-61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/univlead_2018_1_7
16. Сергєєва Н. Психолого-педагогічні методи дослідження міжособистісних відносин дітей із сімей вимушених переселенців. *Іноватика у вихованні*. 2019. Вип. 10. С. 240-245. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/inuv_2019_10_34
17. Філоненко О.В. Педагогічні персоналії Кіровоградщини другої половини ХХ століття в історико-педагогічних дослідженнях. *Збірник наукових праць: Педагогічні науки*. 2019. Вип. 88. С. 23-29. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/znppn_2019_88_6

Викладач – д.пед.наук., проф. Інна СТРАЖНІКОВА
д.пед.наук, проф. Вікторія СТИНСЬКА